

GŁOS NARODU

Nr. 30. — ROK XLIII.
PIĄTEK
31 STYCZNIA 1936.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA I DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. SW. KRZYŻA 11.
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKÓW, NR. 401.059.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą.
	z odnośzeniem bez odnośzenia		
Miesięcznie	5* — zł. 4*50 zł.	5* — zł.	8* — zł.

TELEFONY: REDAKCJA NR. 101-90. ADMINISTRACJA NR. 133-44. DRUKARNIA NR. 133-44.

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.
Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 18.

Atak grupy „pułkowników” Budowa kolei na Kasprowy Wierch na uniwersytety. jest lekceważeniem przepisów prawa.

Kilka pism warszawskich twierdzi, że grupa „pułkowników” ma jakoby w najbliższym czasie podjąć walkę z obecnym „liberalnym” — według jej mniemania — kursem polityki wewnętrznej. „Goniec Warszawski” widzi już nawet platformę, na której ten atak nastąpi. Będzie nią — pisze „Goniec” — sprawa młodzieży akademickiej, i wogóle szkół akademickich.

„Obecny minister oświaty prof. Świętosłowski — pisze „Goniec Warsz.” — posiada w tej dziedzinie odmiennie poglądy, aniżeli jego poprzednicy, bracia Jędrzejewicze. Na ostatniej konferencji rektorów, min. Świętosłowski dał wyraz swej woli respektowania autonomii uniwersytetów w zakresie szerszym, aniżeli to leżało w intencjach pułkownikowskich zwolenników „silnej ręki”.

Oliwy do ognia miał dolać jubileusz „Bratniaka” na Uniwersytecie Warszawskim. Przebieg tego jubileuszu był wprawdzie uroczysty i spokojny, ale za mało „lojalny” w stosunku do grupy „pułkowników”, jej przywódców i jej „ideologii”. „Gazeta Polska” uderzyła na władze uniwersytetu z powodu, że pozwoliły przemawiać byłym słuchaczom uniwersytetu o nastawieniu politycznym i w ten sposób jubileusz miał się — zdaniem „Gazety Polskiej” — zmienić w „masówkę polityczną”. Na tej podstawie „Gazeta Polska” oskarża władze uniwersytetu o „słabość” i „niedojrzałość”, a do „naczelnych władz oświatowych” (czytaj: p. ministra Świętosławskego) skierowuje żądanie stłumienia „zła w zarodku”.

CO ICH BOLI? — Cały ten wypadek z jubileuszem warszawskiego „Bratniaka” jest przez „Gazetę Polską” przedstawiony w sposób dość niejasny, a nawet zbyt „misterny”, by go czytelnik tego pisma mógł „rozgrzyźć”. Trzeba go więc wyjaśnić. I postawić kropki nad „i”.

Jubileusz warszawskiego „Bratniaka” zaniepokoił organ grupy „pułkowników” jako symptom, świadczący o pewnej harmonii panującej między władzami uniwersyteckimi, a katol.-narod. ośrodkiem młodzieży akademickiej. „Gazeta Polska” najwidoczniej chciałaby, by te ugrupowania młodzieży były trzymane zdala od władz uniwersyteckich i traktowane, jak za czasów p. p. Jędrzejewiczów, t. zn. jako „antypaństwowi” element.

Rzeczywistość jednak jest inna. A że pomyślna w skutkach, to o tem świadczył przebieg powszechnego strajku akademickiego w d. 24 b. m.; młodzież wstrzymała się od wykładów, a zgłaszając swe postulaty w sprawie opłat akademickich zrobiła to w formie nie nasuwającej żadnych zastrzeżeń. Jeżeli sobie przypomnimy zajęcia, których widownią były w podobnych okazjach nasze uniwersytety w okresie rządów „pułkowników”, to musimy przyznać, że w życiu naszych szkół wyższych nastąpiła zmiana na lepsze, — a nastąpiła dlatego, że władze uniwersyteckie (jak się to stało na jubileuszu warszawskiego „Bratniaka”) rozmawiają z młodzieżą katolicko-narodową i nie uważają jej za element „antypaństwowi”.

JAKIE ORGANIZACJE? — „Gazeta Polska” chciałaby położyć kres temu — jak pisze — „złu” i stłumić go „w zarodku”. Niema w tem nic dziwnego, jeśli się zważy nienawiść grupy „pułkowników” do wszystkich organizacji młodzieży, które występują pod tradycyjnymi hasłami, jak: katolicyzm, idea narodowa i t. p.

Ale „Gazeta Polska” winna odpowiedzieć na pytanie: jakie to organizacje młodzieży poleca szczególnej opiece władz uniwersyteckich?

Odpowiedź na to pytanie byłaby dla „Gazety Polskiej” bardzo kłopotliwa. Nie mniej jednak mamy prawo żądać jej od organu, roszczonego sobie prawo do upominania Rektorów za „niedojrzałość” i „słabość”, a nawet do wzywania interwencji p. ministra W. R. i O. P. w stosunku do tych „lekkomyślnych” kierowników naszych wyższych uczelni.

LOS SANACYJNYCH STOWARZYSZEŃ. — T. zw. obóz pomajowy miał jeszcze przed rokiem trzy organizacje akademickie, na które mogli liczyć: „Legion Młodych”, „Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej” i konserwatywną „Myśl Mocarstwową”. Znanie wypadki z ub. roku wyrzuciły tę sytuację do góry nogami. „Myśl Mocarstwową” odsunęła się tak daleko od rządu, że obecnie uchodzi za organizację opozycyjną. Tę samą ewolucję przeżył „Z. P. M. D.”, szukający dziś kontaktu ze skrajną lewicą. Co się zaś tyczy „Legionu Młodych”, to — jak uczył ostatnie występy tej organizacji na terenie Uniwersytetu Jagiellońskiego — poszedł jeszcze dalej; w zapędzie „walki z faszysmem” atakuje już nie tylko „obóz pomajowy” jako faszystowski, ale nawet tych jego przywódców, którym zawdzięcza życie i inne dobre rzeczy...

Łatwo więc sobie wyobrazić rozczarowanie naczelników z obozu pomajowego, gdy dziś swoje umiłowane dzieło widzą w gruzach. Ale ten stan rzeczy nie może zwalniać „Gazety Polskiej” od odpowiedzi na pytanie: — któraż teraz na uniwersytetach jest „państwowa” organizacja młodzieży i którą z nich organ grupy „pułkowników” zaleca władzom uniwersyteckim jako „pewną”, „bezpieczną” i t. p.

ZOSTAWCIE JE W SPOKOJU. — W ten sposób zamyka się — może definitywnie — jeden okres w życiu młodzieży akademickiej. Milanowicie okres, który upłynął pod hasłem szczególnego uprzywilejowania „Legionu Młodych” przez naczelne władze oświatowe... Zamyka się bilansem zdecydowanie ujemnym. Organizacja, którą założył p. Jędrzejewicz i w której ułokował wszystkie nadzieje „obozu pomajowego”, wymknęła się z rąk kierowników, a przeszła do obozu skrajnej lewicy, by z czasem skończyć na socjalizmie, jeśli nawet nie na komunizmie. Zacznie się teraz okres nowy. Okres krystalizowania się nowych organizacji na podłożu ideologii, nie posad. — programu, nie frazesu rewolucyjnego.

Nie wiadomo, czy ostatnie wystąpienie „Gazety Polskiej” przeciw władzom uniwersyteckim stanowi zapowiedź ataku grupy „pułkowników” na rząd, jak pisze prasa warszawska. Ale gdyby go podjęła, to trzeba jej będzie powiedzieć: — już raz skompletowaliście, szanowni panowie, ideę organizacji akademickiej tworząc „Legion Młodych”; nie macie prawa mieszać się ponownie do tych spraw. — zostawcie je w spokoju!

W. Z.

Warszawa, 30. 1. (Telef.). Obrady Komisji Budżetowej Sejmu nad budżetem Ministerstwa Komunikacji będą trwały równie długo — jak nad budżetami innych ministerstw. Jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że w dyskusji w chwili obecnej pojawia się szereg najrozmaitszych zarzutów i uwag krytycznych o gospodarce kolei czy innych przedsiębiorstwach lub resortów ministerjalnych.

Gdy uwagi tego rodzaju podnosiła przedtem opozycja w sposób merytoryczny, rządowy BBWR. wszystkie uwagi odrzucał, a nawet demonstrował przeciwko nim w sposób bardzo gwałtowny. Niekiedy zarzucano opozycji nawet stanowisko antypaństwowe. Nagle teraz — gdy opozycji niema, szereg ultraloyalnych dla rządu, nie mówiąc już o tem, że i do systemu posłów i senatorów zgłasza swe bardzo krytyczne uwagi. Np. w budżecie Ministerstwa Komunikacji od szeregu lat widziano same dodatnie strony, obecnie referat posła Starzaka o budżecie kolei przepojony był pesymizmem, a wręcz zastanawiającym był gwałtowny atak referenta na prace nad kolejką na Kasprowy. Jeżeli się wie, że głównym propagatorem tej koleжки jest wicemin. Bobkowski i zna się konsekwentnie, jakimi on rozporządza, to atak p. Starzaka, człowieka, należącego do grupy najbardziej zaufanych p. Sławka, nabiera osobliwego posmaku.

W dyskusji p. Walewski poświęcił kilka uwag zagadnieniom turystyki w woj. krakowskim i wysunął tezę, że Kraków powinien stać się wielkim ośrodkiem turystycznym. Poza tem podniósł on sprawę rozwoju turystyki w Beskidach Zach. Mówca krytykował połączenia kolejowe z Krakowa do Zakopanego i do Krynicy, stan dróg. zwłokę w budowie drogi z Krakowa do Zakopanego przez Myślenice, sprawę kolei do Zakopanego przez Myślenice i t. d.

Warszawa, 30. stycznia. (PAT.) Sejmowa komisja budżetowa przystąpiła dziś do budżetu ministerstwa komunikacji. Referent pos. Starzak wniosł o zwiększenie kredytów na motoryzację o 200 tys. zł. kosztem zmniejszenia kredytów państwowego funduszu drogowego. Mówiąc o programie robót wodnych, mających m. in. na celu

OPANOWANIE SZKODLIWEGO DZIAŁANIA POWODZI,

mówca przypomina, że powódź z r. 1934 kosztowała nas 100 milionów złotych. Wobec tego stawia wniosek o zwiększenie kredytów na roboty wodne o 2 miliony zł. oraz apeluje do rządu o asygnowanie na ten cel dalszych środków pozabudżetowych, ażebyśmy kiedyś nie żalowali oszczędności pod tym względem.

Stan dróg polskich jest tak krytyczny, że na samo utrzymanie istniejących obiektów drogowych potrzebny jest kredyt w wysokości 44 milj. rocznie. Co do zagadnienia motoryzacji, referent wysunął szereg postulatów: stworzenie własnych fabryk samochodów, takich, dobrych i dostosowanych do naszych warunków, obniżenie kosztów utrzymania i eksploatacji samochodów i t. d.

Przechodząc do przedsiębiorstwa P. K. P. łącznie z komunikacją samochodową, referent podkreśla, że bilans tego przedsiębiorstwa za rok ubiegły wykazuje poprawę. Pos. Starzak omawia następnie

ZNIŻKI TARYFOWE I REFORMĘ CAŁEGO SYSTEMU TARYFOWEGO, polegającą na ogólnej rewizji układu opłat z uwzględnieniem przedewszystkiem przewozów odległych, zwłaszcza na Kresy Wschodnie i Pomorze, oraz przy wywozie przez porty, a wreszcie na znacznym obniżeniu taryfy na przewóz podstawowych artykułów masowych. Nowa taryfa wejdzie prawdopodobnie w życie z dnem 1 lutego i przewiduje generalne obniżenie do 25 procent na przewozy odległe. Pod względem usprawnienia ruchu osobowego, koleje poczyniły ostatnio bardzo duże postępy. Co do inwestycji, referent wspomina o budowie trzech nowych linii kolejowych, poczem charakteryzuje nowe zasady organizacji ochrony porządku na kolejach. Mówiąc o kwestji

UPOSAŻEN I EMERYTUR zaznacza, że nowelizacja kolejowych przepisów emerytalnych wyrządziła emerytom krzywdę. Referent zwraca uwagę na niewłaściwość czynienia oszczędności, kosztem głodowych zaopatrzeń emerytalnych. Oszczędności takie naruszają autorytet państwa i osłabiają powagę jego zobowiązań.

Omawiając stosunek ministerstwa do budowy referent zaznacza, że w imprezie tej przedsiębiorstwo P. K. P. posiada większość udziałów. Niezależnie od tego ministerstwo finansuje budowę w znacznie większym zakresie, gdyż udzieliło spółce pożyczki około 700 tys. zł. z pozostającego pod zarządem ministerstwa krajowego funduszu emerytalnego we Lwowie. Poza tem spółka prowadząca budowę kolejki

KORZYSTA NIEWIADOMO Z JAKIEJ RACJI Z CAŁEGO SZEREGU ULG PRZEJAZDOWYCH I PRZEWOZOWYCH.

W budowie kolejki kapitały publiczne są więc zaangażowane na znaczną sumę. Nie trzeba być fachowcem, aby stwierdzić, że kolejka ta nie będzie przedsiębiorstwem dochodowym, chyba że dla podniesienia rentowności zastosowane będą jeszcze inne środki, jak przedłużenie kolejki na inne szczyty, budowa hoteli i pensjonatów. Sprawozdawca ubolewa, że budowa tej kolejki odbywała się z lekceważeniem przepisów prawa. Cała ta sprawa wywarła złe wrażenie w opinii publicznej i sprawozdawca uważa, że udzielenie koncesji na budowę i patronowanie w tej imprezie nie może być uznane za wydatne posunięcie ministerstwa komunikacji.

Na zakończenie pos. Starzak omówił plan finansowo - gospodarczy P. K. P. na r. 1936, stwierdzając, że kolejnictwo spełnia swe zadanie całkowicie, stanowiąc jedną z najlepiej funkcjonujących komórek naszego organizmu państwowego. Jest to zasługa zarówno jego kierownictwa, jak i szeregu masy kolejarzy, którzy nieraz o głędzie i chłodzie, ale z całym poświęceniem pełnią swą ciężką i odpowiedzialną służbę.

(Ciąg dalszy na stronie 7-mej).

Uszkodzenie liny nośnej na Kasprowym.

Warszawa (PAT). Dnia 29-go b. m. przy ciągnięciu czwartej z rzędu liny kolejki na Kasprowy Wierch, przeznaczonej na prawą szynę części Myślenice — Kasprowy, wydarzył się wypadek urwania cienkiej liny, ciągnącej linę nośną. — Lina nośna doznała wskutek upadku na miękkie podłoże pewnych niezliczonych zniekształceń, które mogły spowodować konieczność jej wymiany. Bezwzględnie zawiadomiono o wypadku firmę Bleicher w Lipsku odpowiedzialną wobec towarzystwa prowadzącego budowę.

W dn. 31 b. m. przybędzie na miejsce wypadku — komisja ekspertów z Lipska,

Gdańska i Sosnowca, — która postanowi o użyciu liny. Jednocześnie firma Deichert z Sosnowca mobilizuje materiał i warsztat na ewentualność wykonania nowej liny.

Otwarcie kolejki nie dozna z tego powodu żadnego opóźnienia, jedyną niedogodnością spowoduje fakt, że na górnym odcinku kolejki komunikacja odbywać się będzie jedynym torem a nie dwoma, co zmniejszy do połowy przelotność górnego odcinka. Termin otwarcia kolejki zostanie natomiast przyspieszony. Prawdopodobnie już 23 lutego ruszy pierwszy pociąg na Kasprowy.

Kupuj tylko w Drogerji im. św. Teresy

STEFANA HYŁY KRAKÓW, UL. WISLNA 6.

mydła, kremy, perfamy, wody kolońskie, kosmetyki, gąbki, galanterja toaletowa, zioła, chemikalja i t. d.

Towar w wielkim wyborze najlepszej jakości.

Ceny niskie. Ceny niskie

Życie gospodarcze

Listy przewozowe nowego wzoru.

Z dniem 1-go lutego b. r. Ministerstwo Komunikacji wprowadza na próbę, — na obszarze dyrekcji kolejowych we Lwowie, Poznaniu i Wilnie listy przewozowe nowego wzoru, t. zw. „karbonizowane”. Listy te składać się będą z pięciu części, wypełnianych równocześnie zapomocą masy kalkowej, nałożonej na odwrocie pierwszych czterech części. Nowy ten system będzie przedstawiał udogodnienie dla nadawców, gdyż odpadnie odtąd konieczność oddzielnego wypełniania wtórnika, który obecnie będzie stanowił jedną z pięciu części nowego listu przewozowego. Cena takiego kompletu złożonego z pięciu części nie będzie podwyższona i będzie wynosiła dalej 10 groszy. Nowe listy przewozowe będą mogły być wypełniane ołówkiem, na maszynie, lub drukiem.

Nowe listy przewozowe będą drukowane wyłącznie nakładem kolei.

Na obszarze innych dyrekcji kolejowych wskazane jest drukowanie listów przewozowych i wtórników dawnego wzoru nakładem prywatnym tylko w takich ilościach, by nie pozostał żaden zapas po dniu 1 lipca 1936 r., gdyż w razie pomyślnych rezultatów próby. Ministerstwo Komunikacji zamierza od tej daty wprowadzić listy przewozowe nowego wzoru, t. zw. „karbonizowane” na obszarze pozostałych pięciu dyrekcji, przyczem listy przewozowe dawnego wzoru, drukowane bądź nakładem prywatnym, bądź nakładem kolei nie będą mogły być po 1 lipca używane.

Prace wydziału aerofotogrametrycznego Polskich Linij Lotn. „LOT” w r. 1935.

Nie wszystkim jest wiadomo, że Polskie Linje Lotnicze „LOT” obok komunikacji powietrznej, wykonują bardzo ważną pracę z punktu widzenia ogólnych interesów państwowych. Pracą tą jest dokonywanie z samolotów zdjęć fotograficznych i opracowywanie na ich podstawie planów sytuacyjnych i wysokościowych dla celów gospodarczych i ewidencyjnych, regulacji miast i rzek, rejestracji zabytków architektonicznych itp. P. L. L. „LOT” podjęły tę pracę w r. 1930 i rozpoczęły od dokonania zdjęć, a z nich planów, potrzebnych do opracowania projektów melioracji Polesia (55 tys. km. kwadr.). W ciągu swej 5-cioletniej pracy wykonały również całe mnóstwo innych prac dla urzędów państwowych, władz komunalnych i osób prywatnych. Z ważniejszych prac wykonanych przez Wydział Aerofotogrametryczny P. L. L. „LOT” w roku 1935 wymieniać należy następujące: Wykonano zdjęcia fotograficzne i opracowano plany: Wielkiej Warszawy dla Magistratu m. stoł. Warszawy, 400 km. kwadr. regionu warszawskiego dla Biura Planu Regionalnego, 165 km. bieżących rzeki Narwi dla urzędu wojewódzkiego w Białymstoku. Uzdrojowisk podhalańskich: Gubałówki, Witowa, Bukowiny, Czorsztyna, Porąbki i Nowego Targu, dla Biura Planu Regionalnego Podhala i Beskidu Zachodniego, Dubna, Zdolbunowa, Krzemieńca i Włodzimierza Wołyńskiego dla oddosnych Zarządów miejskich, Piaseczna i Pruszkowa dla oddosnych Zarządów miejskich.

Ponadto w r. 1935 po raz pierwszy przeprowadzono próby zastosowania zdjęć lotniczych dla klasyfikacji gruntów dla Ministerstwa Skarbu. Próby wykonane zostały w pow. skierniewickim na obszarze około 10 tys. ha i dały znakomite rezultaty.

M/S „Batory” w kwietniu przybędzie do Gdyni.

M/S „Batory” oddany zostanie do użytku Linij Żeglugowych Gdynia — Ameryka już w kwietniu br. W związku z podróżą inauguracyjną M/S „Batory”, przewidziana jest wycieczka z jugosłowiańskiego portu Split przez Barcelonę — Casablankę — Madery — Lizbonę — Londyn do macierzystego portu — Gdyni.

Indje kupują stare gazety.

Co roku kierowane są do Bombaju znaczne transporty starych gazet, które sprzedawane są na rynku po cenie jednej rupiji (około 2 zł.) za 27 lbs. (lbs. równa się 0.45 kg.) Gazety te używane są do opakowania towarów. W roku ub. import tego artykułu z W. Brytanji przekroczył 100.000 cwt., zaś ze Stanów Zjedn. 25 tys. cwt. Japonia, która dotychczas nie była konkurentem dla tego artykułu, na rynku Indji dla importu z W. Brytanji i St. Zjednoczonych, w roku ub. rozpoczęła eksportować stary pa pier gazetowy. Eksport japoński tego artykułu na rynek Indji w roku ub. wyniósł 100 cwt.

KINOTEATR DŹWIĘKOWY

Wyświetla dziś fenomenalny film z serii wielkich przebojów — Jedną z najbardziej olśniewających komedii filmowych

Melodia wielkiego miasta

najweselsza farsa, najwspanialsza rewja, najokazalsza sztuka, a zarazem niezwykle ciekawy i sensacyjny scenariusz. — W rolach głównych najpiękniejsza para kochanków: **ELEANOR POWELL** która tańcem, dwa nowe odkrycia — **ROBERT TAYLOR** bezsprzecznie najsympatyczniejszy i najnieknie szy mężczyzna Hollywoodu. Balet Albertiny Rasch — rewelacyjna para tancerzy ekscentryków, moc melodyjnych piosenek arcybogata wystawa

Początek seansów w dnie powszednie o godzinie 5, 7 i 9-10. w niedzielę i święta o godzinie 3 popołudniu. Program Nr. 16.

W
A
N
D
A

Sw. Gertrudy 5

W pogrzebie króla angielskiego

wzięło udział 12 monarchów. Na ilustracji widzimy (w pierwszym rzędzie od lewej) król rumuński Karol, król duński Krystjan, prezydent Republiki francuskiej Lebrun; (w drugim szeregu) król belgijski Leopold i król bułgarski Borys; (w trzecim szeregu) książe włoski Humbert, książe regent jugosłowiański Paweł i szwedzki następca tronu Gustaw Adolf.

Przesunięcie terminu składania zeznań o dochodzie.

Rozporządzeniem ministra skarbu z dn. 27 stycznia b. r. termin, do którego osoby fizyczne — prowadzące prawidłowe księgi handlowe lub gospodarze obowiązani są złożyć zeznania o dochodzie, został przesunięty w roku podatkowym 1936 z dnia 1-go marca na 1-go kwietnia 1936 r.

Tem samym rozporządzeniem — został przesunięty termin płatności zaliczki na podatek dochodowy dla osób wyżej wymienionych na dzień 1-go kwietnia 1936 r.

Inne terminy do składania zeznań pozostały bez zmian i są następujące: 1-go marca — zeznania o obrocie osób fizycznych i o dochodzie osób fizycznych, nie prowadzących ksiąg handlowych; 1-go maja — zeznania o dochodzie i obrocie osób prawnych.

Podatek dochodowy na kresach.

Sanacyjne „Słowo” wileńskie zamieszcza następujące znamienne uwagi o metodach ściągania podatku dochodowego: „Absurdem też jest taki układ życia,

w którym płatnik nie jest w stanie ułożyć budżetu gospodarczego, bo **niejednokrotnie nie wie przez półtora roku (bywało i więcej) czy podatek dochodowy ograniczy się sumą np. 200 zł., czy też dojdzie do 2.000 złotych.**

Podatek omawiany wysysa ostatnie soki z chudych gospodarstw Ziemi Wschodniej — tych szczególnie, których obroty nie pozwalają na utrzymanie urzędnika fachowca od rachunków. Stan przezeń wytwarzany jest gospodarczym nonsensem, szarpie nerwy, co nie leży w interesie Polski, i najprawdopodobniej u nas państwo się nie opłaca. A dotyka i niszczy żywioł może najcenniejszy, bo pracujący osobiście na wyczerpanie inteligencji rolnej z dawną tu osiadłą, duży odsetek której posiada wykształcenie wyższe, a dziś pozwolić sobie nie może ani na książkę, ani na gazetę. Zamiast pożytecznie pracować musi toczyć walkę z urzędami i coraz bardziej utrwała w sobie poczucie doznawanej krzywdy i brutalnej przemocy“.

Projekt ustawy o umowach zbiorowych.

Wśród projektów ustaw, które rada ministrów ma skierować do Sejmu, znajduje się również projekt ustawy o umowach zbiorowych.

Obszerne uzasadnienie projektu ustawy wskazuje, że w Polsce od chwili odbudowy państwa układy zbiorowe pomiędzy pracodawcami i pracownikami — rozwinięły się w wybitnym stopniu i stanowią dziś nieodzowny czynnik składowy zorganizowanych stosunków pracy w najważniejszych gałęziach życia gospodarczego. Ustawowo unormowanie ogólne tej sprawy istnieje jednakże tylko w b. zaborze pruskim. Organizacje zawodowe pracownice domagają się oddawna wydania ustawy ogólnej o zbiorowych umowach pracy, która by unormowała zagadnienie to pod względem prawnym, nadając większą niż dotychczas moc tego rodzaju umowom.

Projekt złożony Radzie Ministrów przez min. Opieki Społecznej ma na celu zadość-

uczynienie tym potrzebom.

Projekt przewiduje zasadę, że **układ zbiorowy zarejestrowany, wiąże wszystkich pracowników danego pracodawcy**, których układ dotyczy, a ponadto wszystkich tych, których prawo cywilne za związanych uważa.

Dalej — projekt przewiduje nadawanie układowi zbiorowemu, które osiągnęły przeważające znaczenie w gałęzi pracy, objętej przez układ, i na objętym przez niego obszarze — rozporządzeniem ministra opieki społecznej, **mocy powszechnej obowiązującej**, a więc nie tylko w stosunku do osób związanych układowem, lecz do wszystkich osób, **których układ dotyczy na całym objętym przez niego obszarze.** Postanowienie to ma na celu zabezpieczenie zarówno zorganizowanych pracodawców — jak i pracobiorców przed szkodliwą ze stanowiska zdrowego rozwoju życia gospodarczego i społecznego konkurencją żywiołów

niezorganizowanych. Zasadę tę przyjęło już wiele ustawodawstw różnych krajów świata, ponadto zasada ta stanowi odpowiednik instytucji t. zw. **plac minimalnych**, stosowanych w wielu krajach anglosaskich. Na terytorjum Polski zasada ta obowiązuje w b. dzielnicy pruskiej w postaci rozporządzenia niemieckiego z dnia 23 grudnia 1918 roku.

Projekt uznaje zasadniczo, że uczestnikami układów zbiorowych mogą być te osoby, którym kodeks zobowiązań układ zawierając pozwala, t. zn. ze strony pracodawców **stowarzyszenia pracodawców oraz poszczególni pracodawcy**, ze strony zaś pracowników — **związki zawodowe.**

Projekt uwzględnia jednak fakt — że w pewnych wypadkach zawiera się u nas układy zbiorowe, przy niedostatecznym zorganizowaniu pracowników w niektórych gałęziach pracy lub w niektórych okolicach kraju, z delegacjami, reprezentującymi pracowników danego zakładu. W razie więc, gdy istnieją warunki, przy których niema widoków zawarcia układu zbiorowego przez stowarzyszenie zawodowe pracownice, **projekt przewiduje zawieranie umów przez delegacje pracownice.**

Z uwagi na to, że obowiązujące na ziemiach polskich ustawy normują już sprawę ważności prawnej układów w zbiorowych w rolnictwie w sposób zresztą dość różnorodny, i że stan taki utrudnia nadanie jednolitych zasad umowom zbiorowym w rolnictwie, wymaga bowiem wydania jednocześnie osobom jednolitych przepisów o rozjemstwie w rolnictwie. — **projekt narazie pomija układy zbiorowe z robotnikami rolnymi.** Zagadnienie to bowiem znajduje wyraz w osobnym akcie ustawodawczym, który przystosuje tryb zawierania układów zbiorowych do odrębnych warunków pracy na roli.

Czy podatek od nieruchomości

ostał podwyższony?

Ministerstwo Skarbu nadesłało do szeregu pism stołecznych i prowincjonalnych sprostowanie na umieszczone w prasie notatki o reformie podatku od nieruchomości, w którym podaje, że nieprawdą jest jakoby **podatek od nieruchomości został podwyższony.** — W związku z tem, Polski Związek Zrzeszeń właścicieli nieruchomości rozesłał ze swej strony komunikat podtrzymujący twierdzenie o podwyżce podatku. Związek ponadto wyjaśnia, że na mocy art. 7 punktu 6 dekretu Prezydenta Rzplitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości ustalono dla nieruchomości o rocznym przychodzie ponad 1000 zł. **12 proc. od przychodu.** Dotychczasowe zaś obciążenie wynosiło: 7 proc. państwowy podatek od nieruchomości; 15 proc. dodatku do podatku od nieruchomości; 3 proc. dodatku krzysowego i od 0.4 do 0.6 proc. nadzwyczajnej daniny majątkowej. Zatem łączne obciążenie nie wynosiło od 11.45 proc. do 11.60 proc., co przeciętnie dawało 11.55 proc. przychodu z nieruchomości.

Obecnie stawka podatkowa wynosi 12 procent, a więc **podwyższono podatek na stałe o 0.45 proc.** Niezależnie od tego na mocy art. 8 powołanego dekretu **przyspieszono terminy płatności podatku** i stworzono zamiast dotychczas obowiązujących czterech rat płatności — tylko dwie raty. Wobec tego powstała konieczność zapłacenia przez właścicieli domów w roku 1936 zamiast 4 rat — **5 rat podatkowych** (jedną za rok ubiegły i cztery za bieżący).

Zatem w ciągu roku 1936 właściciele nieruchomości obowiązani będą zapłacić **o 17 milionów zł. więcej niż w ubiegłym roku,** co stanowi w stosunku do rocznego wymiaru podatku od nieruchomości wynoszącego 68. milionów złotych — **dokładnie 25 proc.**

Te 25 proc. stanowi faktycznie na rok 1936 podwyżkę podatkową. Twierdzenie Ministerstwa, że zapłacenie w 1936 r. 5 rat podatkowych nie powiększy obciążenia właścicieli nieruchomości, gdyż jedna rata obciąża przychody z 1935 r. — zdaniem Związku — **nie znajduje uzasadnienia,** albowiem bez znaczenia jest w tym wypadku okoliczność, kto za jaki czas i z jakiego okresu przychodu płaci — na tomiast ważną jest kwestja, w jakim czasie ma zapłacić.

Warto również podkreślić, że te 17 milionów więcej mają właściciele domów zapłacić w tym roku, w którym zostali **pozbawieni 45 milionów zł.** przez dokonanie ustawowej obniżki czynszów komornianych.

Od Wydawnictwa

Celem uregulowania nakładu prosimy o jaknajrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

J. F. PREUSSNER.

25

Mr. Dick.

Powieść.

Dick siedział wytrwale. Pomagając sobie laską, a kiedy zachodziła potrzeba, rękami, przedzierał się coraz bliżej ku lasom. Wisiwały one niemal nad jego głową, niczem czarna ściana. Wyżej jeszcze bieleły się osnieżone czubki pasma Laramie. Słońce w swej codziennej wędrówce wyprzedzało go znacznie. Palilo teraz jego czoło i policzki. Obiad przyrzadzony we własnym zakresie kończył połowę podróży. Dick rozłożył koc i leżąc na grzbiecie, medytował.

Gdy pół roku temu, przypadek pogrzebał jego występna de facto, przeszłość, życie zdawało się być pozbawionem celu. Ustawicznie nawiedzało go wspomnienie rodzinnego kraju, do którego nie miał prawa wrócić, a także dziewczyny, której imiona i nazwiska nie znał. Z trudem przywoływał ją przed swoje oczy. Upodobniała się coraz bardziej do cienia. Z biegiem czasu rysy jej zatary się, jak na telewizyjnym zdjęciu. Pozostało tylko wspomnienie uroku, którego nie miał czas zniszczyć. Odrzucając przeszłość, przekreślał raz na zawsze możliwość powrotu do świata. Piętno, jakie wycisnęło na nim prawo, mogła zatrzeć tylko kara. Cierpieć za winy niepopelnione? Czyż nie lepiej pozostać na zawsze Dickiem Watsonem? Cóż pozatem mógł mu dać świat, do którego powróciłby, jako skruszony grzesznik?

Pierwszy podmuch wiatru spędził Dicka z odkrytej polany. Wędrował teraz szybko, nieczuły na urok otaczającej go natury. Słońce przepadło za czerwonymi szczytami i zaraz uczyniło się chłodno

i ponuro. Zmrok zapadał coraz gęstszy. Z uczuciem ulgi dobił do napół rozwalonej chaty.

Przywitał go sam gospodarz. Był to olbrzymiego wzrostu starzec, jak zaś wynikało z półgębkiem przeprowadzonej rozmowy, miejscowy drwal.

Po kolacji i krótkiej wymianie zdań, Dick zawiązał się w derkę i niebawem zasnął.

Spał niespokojnie. We śnie nawiedziła go dziewczyna. Później do towarzystwa przybył Wisby. Jeszcze później wszystko stało się niezrozumiałe. Dziewczyna zamknęła się w chacie, a Wisby dobijał się do niej, groząc śmiercią. Dick leżał, jakiś odurzony i bezwładny. Drzwi pod naporem Wisby'ego jęczały. W głowie Dicka aż huczało. Wreszcie przemógł słabość i zerwał się. Wisby i dziewczyna, cały wojowniczy obrazek łącznie z chatą pierzchły natychmiast. Pozostało tylko łomotanie drzwi. Dick obudził się całkowicie. Drzwi do chaty były naoścież otwarte i wiatr uderzając o nie, czynił ów piekielny hałas. W izbie było zimno, jak w lodowni. Dick wstał i zatrzasnął drzwi mocno. Gdy się napowrót ukladał na swym barłogu, przypadkowo skierował wzrok na łóżko gospodarza. Zdumiał się. Łóżko było puste. Znikły derki i odzienie drwala. Dick rozejrzał się podejrzliwie. Jego worka również nie było. Z przekleństwem na ustach rzucił się ku drzwiom. Wiatr wtargnął przez nie z furją, jakby chciał na swych barkach unieść kruchy domek. Na polu ciemności panowały przytłaczające. Góry znikły, jakby wogóle nie istniały. Nie było mowy o ściganiu złodzieja. Dick zatrzasnął drzwi ze złością. A no, pieniądze przepadły. Oszczędził przez kilka miesięcy, aby stracić je w jednej godzinie. Łotr się pożywił.

Zimno stawało się coraz przenikliwszem. Dick owinął się w derkę i usiłował rozmyślać nad nieoczekiwanym zdarzeniem. Ale myśli jego splątały się. Nie dokończywszy fajki, zasnął. Tymczasem na polu wiatr rozszalał się na dobre. Spadł ulewny deszcz, który

przez dziurawy strop dotarł aż do posłania Dicka. On spał twardo, nie czując, że derka poczynna nasycać się wilgocią.

Obudziło go dopiero szczekanie psa. Prawie jednocześnie drzwi otwarły się i do chaty wkroczył jakiś chłop. W niczem nie przypominał gospodarza. Był niski i krępy. Twarz miał poczciwą. Z przyjaznym uśmiechem zwrócił się do leżącego:

— Jak się spało? Derka wam zamokła. Ot, taka chałupa, a żadna...

Dick patrzył, jak chłop zdejmując ze siebie kożuch, jak rozpala ogień i dziwił się.

— Czy to wasz dom? — zapytał, gdy woda w kociołku zawrzała.

Chłop spojrzał na niego okrągłymi, jak wiewiórka oczami.

— Gdzieżby... — mruknął — taki dom...

— Słuchajcie no — zagał go poraz wtóry Dick, czyja to zagroda?

— Czyjażby — zamruczał niechętnie chłop — nieczyja.

Dick poczerwieniał. Nie był nigdy gadulą, ale przybysz okazał się zatwardziałym mleczkiem. Zaparzył herbatę i siedząc okrakiem na zydłu, polykał gorący płyn. Wzroku z Dicka nie spuszczał.

— Napijcie się — zapytał. — gdy Dick, obciążony wiatrowką, namyślał się, co ma ze sobą zrobić. — Rozgrzeje was.

Dick byłby chętnie skorzystał z zaproszenia, ale coś kubek też zniknął.

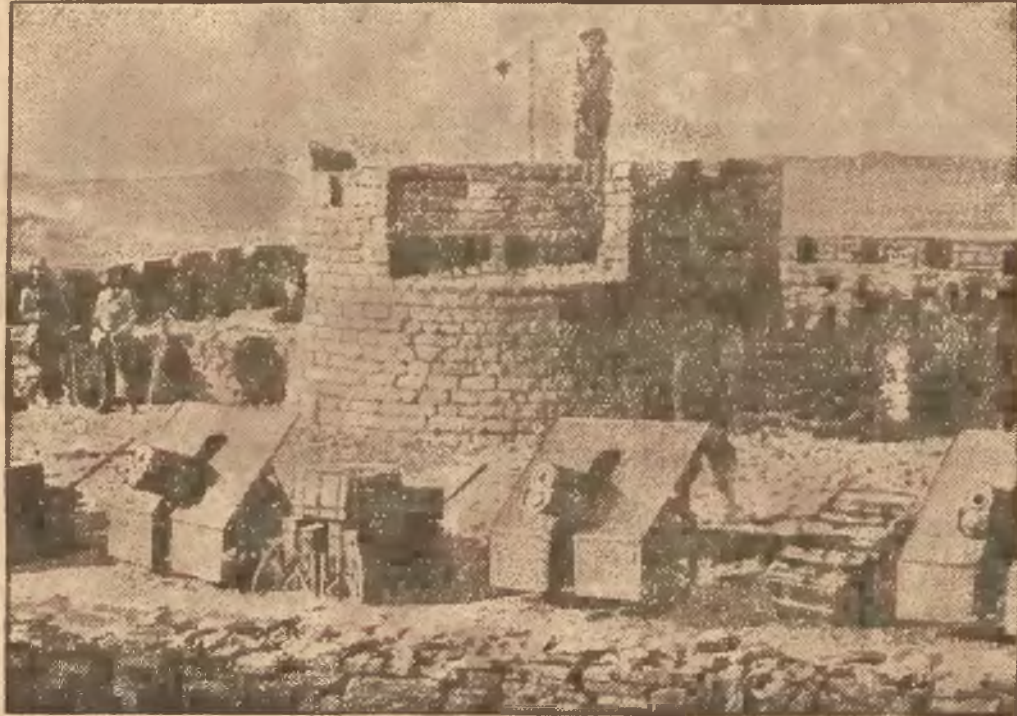
— Nie macie ozem pić? — zainteresował się wieśniak.

— Czem to mam — odparł gniewnie Dick, — ale kubka nie mam.

— Tak?... chłop nieoczekiwanie roześmiał się. Wy z miasta?

(Ciąg dalszy nastąpi)

W walce o przełęcz Dogea.

Rzut oka na fort Dogea w Abisynji północnej, broniący przełęczy w wysokich górach. Walki o ten ważny punkt strategiczny pociągnęły za sobą bardzo liczne ofiary, zarówno po stronie Włochów, jak i Abisynczyków. Obecnie fort ten jest w rękach włoskich. Strzegą go baterie haubic.

FORTEPIANY-PIANINA FISHARMONJE WŁADYSŁAW BOLONSKI

KRAKÓW, UL. ŚW. ANNY 3. Tel. 10455.

Mając maturę gimnazjalną a nie mając środków na dalsze studia — gorąco proszę o jakąkolwiek pracę — przynajmniej na skromne utrzymanie. Laskawe zgłoszenia „Głos Narodu” pod „Bardzo biedny”.

Śpiewnik kościelny katolicki

największy podręcznik dla organistów i chórów kościelnych na 1 głos z organem, lub na 4 głosy mieszane z organem lub bez w układzie **Tomasza Flaży**, b. prof. śpiewu w szkołach średnich w 3 częściach (około 400 stron).

Część I. zawiera: Pieśni adwentowe, koledy (przeszło 200), pieśni postne, Wielkanocne i na Wniebowstąpienie Pańskie — razem 320 pieśni. Cena zł. 8.—

Część II. zawiera: Pieśni do Ducha Św., do Św. Trójcy, do Pana Jezusa, na Boże Ciało, Hymni Sacri, do Serca P. Jezusa, do Matki Boskiej, Godzinki, Litanje, Koronki etc., razem 320 pieśni. Cena zł. 8.—

Część III. zawiera: Pieśni przygodne, żałobne, do Św. Pańskich, Msze (przeszło 30), nieszpory, hymny etc., — przeszło 400 pieśni. Cena zł. 10.—

Oprawna każda część drożej o 1 zł.

**Teksty pieśni do każdej części oprawne po zł. 1:50.
Teksty do II i III części razem oprawne zł. 3.—**

do nabycia:

w Księgarni Krakowskiej, Kraków, ul. św. Krzyża 13.

FRANCISZEK HORNISCH Fabryka sukna BIELSKO-OLSZOWKA DOLNA

poleca:

Przewleblaenna Dachowieństwa kamgaru wszelkiego rodzaju w najlepszym gatunku oraz czyste wełniane materiały na bundy do wyjazdu. — Ceny niskie. — Na życzenie dogodne warunki zapłaty.

Komornik
Sądu Grodzkiego
w Krakowie
Rewiru II.
ul. Pańska 14.

Konto w P. K. O. Nr. 415.102.
Sygn. II. Km. 256/35.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, II. Rewiru, Czesław Paszyński, mający kancelarię w Krakowie, ul. Pańska L. 14. na podstawie art. 676 i 679 K. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 16 marca 1936 r. o godz. 9-tej w Sądzie Grodzkim w Krakowie ul. Starowiślna L. 13. Sala Nr. 33. II. p. odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużniczki Bronisławy Immerglück nieruchomości wykaz hip. L. 300. ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. VI. składającej się z parceli budowlanej pb. 137. o pow. 713.20 m² i stojącego na tej parceli budynku 3 piętrowego murowanego z dwoma skrzydłami oficyn t. j. bocznym i tylnym równoległym do budynku frontowego. Ponadto budynek frontowy posiada 4 piętro w mansardzie dachu. Parcela i stojący na niej budynek mieści się przy ul. Lubomirskich L. 37.

Nieruchomość została oszacowana na sumę 158.000 zł. Cena wywołania wynosi 118.500 zł.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 15.800 zł.

Rękojmię należy złożyć w gotówce albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papier wartościowy przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne. o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu. nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-iej do 18-iej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie grodzkim w Krakowie przy ul. Starowiślniej L. 13. II. p. sala Nr. 33.

Kraków, dnia 27 stycznia 1936 r.

Komornik Sądu Grodzkiego, Rewiru II.
— Czesław Paszyński.

Komornik
Sądu Grodzkiego
w Krakowie
Rewiru II.
ulica Pańska L. 14.
Sygnatura: II. Km. 84/36.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, II rewiru, Czesław Paszyński, mający kancelarię w Krakowie, ul. Pańska Nr. 14. na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 21 lutego 1936 r. o godzinie 10.15 w Krakowie ul. Florjańska Nr. 32 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Firmy Dawida Schreibera, składających się z materiałów jedwabnych 500 m. i wełnianych 250 m.

Oszacowanie nastąpi przed licytacją. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Dnia 28 stycznia 1936 r.

Wierz.: Compagnie Generale.

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru II.
(—) Czesław Paszyński.

TOWARY kosmetyczne

i wszelkiego rodzaju gospodarcze,
oraz przedstawicielstwo pasty

„DOBROLIN“

do podłóg, obuwia, płyny do metali
i proszki do czyszczenia naczyń

poleca sklep

MARJI SIEROTWINSKIEJ

Kraków, Sienna 12. Tel. 137-47.

PRALNIĘ WŁASNĄ

wzorowo prowadzoną

przy ul. Kopernika 13

poleca

Stow. św. ZYTY.

Na żądanie naprawia i ceruje białiznę

PARCELE

na Grzegórkach

między ulicami Grzegorzeczką i Rzeźniczą

pełnouzbrojone

na dogodnych warunkach zaraz do sprzedania po cenach okazyjnych. Wiadomość

Kancelarja adv. Dr. Nitscha

Kraków, Rynek Gł. 44 II. p.